

Panie Przewodniczący, Szanowni Radni,
Szanowni Państwo,

Mieszkańcy naszego województwa wiedzą, że dobry samorząd województwa to lepsza przyszłość. Ponad **386 tysięcy** oddanych głosów w ostatnich wyborach do sejmiku to o ponad **42 220** głosów więcej niż cztery lata temu. To coraz większa świadomość mieszkańców o roli samorządu, a dla nas mocny mandat do rządzenia regionem i wielkie zobowiązanie wobec wyborców – niezależnie od tego, z jakiego komitetu startowaliśmy do sejmiku województwa.

Ta większa frekwencja to także większa odpowiedzialność, by tak zaplanować zadania, aby spełniły oczekiwania mieszkańców i byśmy je w pełni mogli zrealizować.

W imieniu całego zarządu województwa zapewniam, że zrobię wszystko, żeby tych oczekiwań mieszkańców nie zawieść. Żeby się to udało, konieczna jest dobra współpraca – nas wszystkich na tej sali, ale także nas wszystkich tutaj w regionie i z władzami centralnymi.

Przez ostatnie lata inwestowaliśmy w mieszkańców i gospodarkę regionu ogromne pieniądze, a wszystko po to, by region się rozwijał, a ludzie chcieli tu żyć i pracować. Bo województwo to jego mieszkańcy. Na najbliższe lata zapowiadam dobrą kontynuację tych działań.

Strategia i budżet

Zachodzące wokół nas zmiany, także formalno-prawne, sprawiają, że rozpoczynamy opracowanie nowej strategii województwa opolskiego. Będziemy to robić z jak najszerszym jak to możliwe udziałem mieszkańców, a jednocześnie w oparciu o dokumenty krajowe. Nowa strategia określi wizję rozwoju regionu do 2030 roku, a jednocześnie będzie elastyczna, bo musimy reagować na dynamicznie zmieniającą się sytuację. Będzie także podstawą do rozpoczęcia negocjacji na temat kolejnego programu regionalnego z Komisją Europejską.

Warunkiem wszystkich zaplanowanych działań jest **bezpieczny budżet**. Będziemy prowadzić bezpieczną politykę finansową województwa w obliczu nowych wyzwań rozwojowych. Nadal będziemy obniżać poziom zadłużenia i zapewnimy w budżecie województwa pieniądze na tzw. **wkłady własne**, umożliwiające pozyskanie funduszy zewnętrznych na projekty rozwojowe. Tak jak do tej pory, będziemy się starali, by każda złotówka wydana z budżetu województwa na inwestycje, generowała kolejne pieniądze na ten cel.

Możemy się pochwalić, że od lat **województwo opolskie jest liderem** w pozyskiwaniu i inwestowaniu funduszy unijnych. Zamierzamy te dobre tendencje utrzymać w kolejnych latach, by osiągnąć zamierzone przez nas cele.

Transport

Krwiobiegiem gospodarki jest infrastruktura transportowa. Od jej funkcjonowania zależy rozwój regionu i wygodne życie mieszkańców.

Przez ostatnie sześć lat w województwie opolskim zainwestowaliśmy w drogi około **750 mln zł**. Wszystko z troską o poprawę bezpieczeństwa i komfort podróżowania naszych mieszkańców, którzy dziś szybciej i wygodniej mogą dojechać do pracy czy szkoły. Nowe drogi to także szansa rozwoju gospodarczego regionu i nowe miejsca pracy.

Tak staramy się planować remonty i przebudowę dróg wojewódzkich, aby były one kompleksowe – obok lepszej drogi zazwyczaj budowana jest ścieżka pieszo–rowerowa, zatoki autobusowe, a przejścia dla pieszych uwzględniają potrzeby osób niepełnosprawnych.

Będziemy kontynuować te inwestycje na drogach wojewódzkich, kończąc przebudowę szlaków drogowych w osi północ – południe oraz łączących największe ośrodki w regionie z węzłami autostrady A4. Właśnie podpisaliśmy umowę na kolejną dużą inwestycję, **budowę obwodnicy Dobrodzienia**. Chcemy, by efektem kończącego się regionalnego programu operacyjnego było **przebudowanie blisko 100 kilometrów i wybudowanie 20 kilometrów dróg** regionalnych oraz wybudowanie **ponad 200 kilometrów ścieżek rowerowych**.

Wyzwaniem dla nas jest coraz większa liczba samochodów na naszych drogach. Mamy nadzieję na szybkie wejście w życie wszystkich zapisów ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, co umożliwi nam w regionie kreowanie publicznego transportu zbiorowego. To m.in. koordynacja rozkładów jazdy i **zintegrowanie różnych środków transportu**, a także wspieranie budowy Systemu Zintegrowanych Węzłów Przesiadkowych, w tym również obiektów park&ride oraz bike&ride. Dzięki pieniądзом z RPO powstaną w regionie **34 centra przesiadkowe, 8 już funkcjonuje**. Dodatkowo powiązemy centra przesiadkowe przy dworcach kolejowych i autobusowych z siecią ścieżek rowerowych w regionie. Stworzyliśmy już Opolską Politykę Rowerową - dokument wskazujący m.in. kierunki rozwoju ścieżek rowerowych w całym regionie.

Dla poprawy komfortu mieszkańców regionu będziemy zabiegać o kolejne możliwości finansowania kupna kolejowych pojazdów szynowych. Dzięki naszym dotychczasowym działaniom po opolskich torach jeżdżą już **22 pojazdy szynowe**, kupione przez samorząd województwa. W tym jest **7 supernowoczesnych pociągów** typu Impuls, z których korzystają pasażerowie Polregio.

Choć poprawa jakości linii kolejowych nie jest naszym zadaniem, będziemy współpracować z PKP PLK przy rewitalizacji linii kolejowych Opole - Kluczbork i Brzeg – Nysa. W przyszłym roku zostanie zakończona zaś rewitalizacja linii Opole – Nysa, na którą przeznaczaliśmy pieniądze w Regionalnym Programie Operacyjnym.

W obecnej sytuacji formalno prawnej nie mamy wpływu na działania, poprawiające żeglowność i wykorzystanie Odry, jednak będziemy wspierać wszystkie inicjatywy, podejmowane w tym celu.

Gospodarka, rynek pracy

Ponad **9 tysięcy nowych miejsc pracy** stworzyły opolskie firmy w ostatnich dziesięciu latach, m.in. dzięki kwocie ponad **2,2 miliarda złotych** przekazanych przez samorząd

województwa, a dokładnie przez Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki. Ogółem, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego, opolskie ma na wsparcie przedsiębiorstw i lokalnego biznesu **ponad 160 mln euro**. Część z tych pieniędzy już pracuje dla opolskiej gospodarki, co procentuje jej rozwojem. To m.in. wsparcie usług specjalistycznych, wdrożenia innowacji, zakup nowoczesnych maszyn i urządzeń, ale też pomoc dla firm zainteresowanych eksportem. Zamierzamy w sumie **wesprzeć finansowo ponad 1000 przedsiębiorstw**.

Ale to nie wszystko. Mamy także **336 milionów złotych na programy pożyczkowo-poręczeniowe**. To efektywnie wykorzystywane pieniądze, bo wracając na rynek, mogą po raz kolejny wspierać działalność opolskich przedsiębiorstw.

Warto podkreślić, że według tegorocznego rankingu potencjału innowacyjności regionów „Indeks Millennium 2018” województwo opolskie osiągnęło najwyższy wzrost innowacyjności wśród wszystkich regionów. Awans aż o 3 pozycje był możliwy przede wszystkim dzięki poprawiającej się wydajności pracy w przemyśle oraz coraz lepszym wynikom pod względem wydatków na B+R oraz uzyskanych patentów. To dla nas mobilizacja do jeszcze bardziej intensywnych działań w tej sferze. Zamierzamy zintegrować działania przyspieszające rozwój innowacji, m.in. przez wdrożenie wsparcia eksperckiego dla opolskich przedsiębiorców.

Na regionalnym rynku pracy zadbamy o dalsze zwiększenie możliwości zatrudnienia osób, znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji, w tym młodych wchodzących dopiero na ten rynek. Będziemy także musieli zmierzyć się z czekającym nas prawdopodobnie problemem odpływu z rynku pracy obywateli Ukrainy, po otwarciu dla nich kolejnych granic. A dziś w naszym regionie to już duża liczba **ponad 55 tysięcy pracowników**. Tę lukę trzeba będzie wypełnić.

Niezwykle ważny jest także dialog z przedsiębiorcami. Opolskie Centrum Rozwoju Gospodarki działa na rzecz integracji środowiska biznesowego czy wymiany doświadczeń. Zamysł jest taki, by funkcjonujące w regionie firmy – te rodzime i zagraniczne – czuły się tu „u siebie”. By wiedziały, że w regionie każdy ich problem jest traktowany priorytetowo. W ten sposób to, co w minionych latach było wskazywane jako słabość Opolszczyzny, czyli wielkość regionu, przekuwane jest w atut.

Edukacja

Od kilku lat z sukcesem kreujemy w regionie realną politykę na rzecz szkół zawodowych. To m.in. programy stażowe, doposażenie szkolnych pracowni całym województwie i stworzenie w nich bardzo nowoczesnych miejsc do nauki. Dotyczyło to wszystkich **51 pracowni zawodowych w zespołach szkół zawodowych** w regionie. Teraz podobne działania podjęły także władze centralne. Postawiliśmy także na budowanie relacji między szkołami, uczniami i biznesem – to dzięki naszym wspólnym działaniom powstały klasy patronackie w takich firmach jak Multiserwis w Krapkowicach, Siegenia w Kluczborku i kluczborskim FAMUR FAMAK S.A. Dziś można mówić o renesansie szkolnictwa zawodowego w regionie. Młodzież jest lepiej przygotowana do pracy, lepiej wyposażone są pracownie

szkolne, szkoły zawodowe kształcą pod potrzeby firm, a firmy mogą pokazać się jako dobry pracodawca.

Teraz zamierzamy uruchomić program grantów i niskooprocentowanych pożyczek dla absolwentów, którzy postanowią założyć własną działalność gospodarczą. Uruchomimy m.in. **programy stypendialne i „Inkubator Talentów”** dla najzdolniejszych uczniów w województwie. Będziemy wzbogacać programy nauczania o dodatkowe zajęcia, które uczą kreatywnego myślenia i języków obcych. Zamierzamy wspierać **rozwój dwujęzycznego kształcenia polsko-niemieckiego** na wszystkich etapach edukacji.

Kultura, sport, turystyka

Bogactwem naszego województwa jest wielokulturowość jego mieszkańców i na tę cechę będziemy stawiać. Utworzymy centrum dokumentacyjno – wystawiennicze, prezentujące historię i dziedzictwo kulturowe społeczności województwa o różnym pochodzeniu regionalnym, o różnych korzeniach.

W minionej kadencji systematycznie zwiększaliśmy finansowanie działań w sferze kultury. Jednostki kultury także przez te lata inwestowały, a wkład własny do tych inwestycji zabezpieczał zarząd województwa – to ponad **pięć i pół miliona w ostatnich latach**. Teraz zamierzamy stworzyć system promowania tych instytucji poprzez wspólny bilet do kultury i wprowadzenie nowej oferty kulturalnej. Chcemy, by wojewódzkie instytucje kultury zintensyfikowały współpracę z instytucjami w całym regionie, które mają ogromny potencjał. To jeden ze sposobów na dotarcie z ciekawą ofertą do wszystkich środowisk w regionie.

Zadbamy także o edukację kulturalną i rozwój talentów artystycznych najmłodszych – nie tylko poprzez ofertę instytucji, ale także poprzez rozwój już istniejącego systemu **stypendiów artystycznych „Marszałkowskie Talenty”** czy też **program Bardzo Młoda Kultura**. To świetny program edukacji kulturalnej, finansowany wcześniej z pieniędzy rządowych, a teraz w znaczącej części z naszego budżetu. Postanowiliśmy go finansować z własnych pieniędzy i zamierzamy kontynuować, widząc, jak wielką wartością jest dla uczniów, animatorów i artystów. Program pokazuje także, że wsparcie i sieciowanie działań w tej sferze to nie tylko lepsza oferta, ale także dotarcie do większej liczby odbiorców.

Od kilku lat także systematycznie zwiększamy finansowanie sportu - w budżecie województwa zwiększyliśmy tę kwotę **od 2,7 mln zł w roku 2015 do 6,2 mln zł w 2018**. To m.in. gratyfikacje finansowe dla sportowców za osiągnięte sukcesy, to dofinansowanie zadań organizacji pozarządowych w zakresie sportu i upowszechniania kultury fizycznej. Wsparcie sportowców w naszym regionie ma charakter wielokierunkowy – od wspierania klubów i imprez sportowych po stypendia i nagrody dla sportowców. Te działania zamierzamy utrzymać, alce chcemy także uruchomić program stypendialno-szkoleniowy dla trenerów.

Do końca 2016 roku z sukcesem realizowaliśmy rozwój bazy sportowej, w oparciu o Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej. Dziś samorząd województwa został pozbawiony wpływu na rozwój tych inwestycji. Dlatego zamierzamy stworzyć **program bazy sportowej województwa opolskiego na lata 2019 – 2023**. Z budżetu województwa będziemy

dofinansowywać inwestycje w infrastrukturę sportową, realizowane przez gminy i powiaty w regionie.

Cieszymy się, że z roku na rok rośnie turystyczne zainteresowanie województwem opolskim. Przez ostatnie lata udało się nam wypromować Opolszczyznę jako markę turystyczną. Mamy znane już atrakcje, jak doceniana na wielu forach w kraju i za granicą Moszna z coraz większą z roku na rok liczbą odwiedzających czy zdobywający coraz większe rzesze zainteresowanych zamek w Niemodlinie.

Nadal będziemy rozwijać te działania – m.in. w sferze turystyki rowerowej czy tworzenia szlaków konnych, których promocja rozpoczęła się już przez Opolską Markę Jeździecką. Uruchomimy także kompleksową aplikację multimedialną dla turysty odwiedzającego Opolszczyznę.

Zdrowie

Dbając o poprawę warunków leczenia i o profilaktykę zdrowia, myślimy perspektywicznie. Bo ważne jest nie tylko to, co się uda zrobić w tej kadencji, ale to, jak to wpłynie na kondycję naszego zdrowia w przyszłości. Mamy unijne pieniądze nie tylko na szpitale wojewódzkie, ale również powiatowe.

Wiemy, że pacjenci korzystają z usług zdrowotnych blisko miejsca zamieszkania. Dlatego niezwykle ważna jest poprawa warunków leczenia i diagnostyki tam, gdzie pacjent chce się leczyć – czyli bardzo często w szpitalach powiatowych.

Wsparcie otrzyma w sumie około **50 podmiotów leczniczych**. Najważniejsze są inwestycje związane z ratowaniem życia i zdrowia, z poprawą jakości opieki ginekologicznej, położniczej i opieki nad najmłodszymi dziećmi. Ale także - z uwagi na starzenie się społeczeństwa – inwestycje dotyczące opieki medycznej nad osobami starszymi i niepełnosprawnymi. Mamy pieniądze nie tylko na inwestycje, ale również na programy profilaktyczne. Dbamy o to, aby edukacja zdrowotna była na jak najwyższym poziomie, wspieramy kobiety w ciąży, młode mamy i dzieci do drugiego roku życia – oferujemy im bezpłatną opiekę, badania, szczepienia.

Jednak nawet najnowocześniejszy sprzęt i nowoczesne wnętrza szpitali nie będą wykorzystane, jeśli płatnik usług zdrowotnych, jakim jest państwo, nie zabezpieczy funduszy na leczenie pacjentów.

W sprawach ważnych dla regionu i mieszkańców będziemy pomagać także innym instytucjom. Znaczące wsparcie finansowe otrzymał od samorządu województwa **kierunek lekarski** na Uniwersytecie Opolskim – m.in. przekazaliśmy **1 milion złotych** na przygotowanie dokumentacji, później zaś sejmik województwa zdecydował o przekazaniu Wojewódzkiego Centrum Medycznego jako darowizny na rzecz Uniwersytetu, by ten mógł przekształcić go w kliniczne centrum medyczne. Wartość tej nieruchomości to **179 milionów złotych**. Wkład własny w projekty realizowane przez uczelnię to kolejne **1,9 mln zł**. To ważna inicjatywa dla całego regionu i na pewno nadal będziemy ją wspierać.

Ochrona powietrza

Zadbamy o to, by w regionie można było oddychać coraz czystszym powietrzem. Opolskie było trzecim regionem, w którym przyjęto uchwałę antysmogową, a teraz w województwie wprowadzamy pilotażowy program wsparcia wymiany indywidualnych źródeł ciepła. Chodzi przede wszystkim o przyłączenie gospodarstw indywidualnych do sieci ciepłowniczej bądź gazowniczej lub wymianę przestarzałych pieców na nowe. Ten pilotaż wprowadzany jest po szerokich konsultacjach w całym regionie. Mamy na ten cel w Regionalnym Programie Operacyjnym trzy miliony euro, ale zakładamy, że montaż finansowy takich projektów będzie się składać z trzech równych części. To oznacza, że nasze **3 miliony euro** wygenerują inwestycje o wartości **9 miliony euro**. Ale wiele zależy również od polityki rządu, związanej przede wszystkim z regulacją cen gazu, energii elektrycznej i oleju. Jeśli będą one konkurencyjne w stosunku do cen węgla, wiele osób zdecyduje się zmienić źródło energii.

Utworzymy i wdrożymy w regionie system zarządzania poprawy jakości powietrza w województwie opolskim. Zorganizujemy platformę współpracy oraz przeszkolimy w każdej gminie koordynatorów, by nad zagadnieniami związanymi z ochroną powietrza pracowali najlepsi eksperci.

Rozwój wsi

Dobłą praktyką województwa opolskiego jest program odnowy wsi. Nadal będziemy aktywizować lokalne społeczności, by systematycznie poprawiać jakość życia na obszarach wiejskich.

Wprowadzimy **Marszałkowski Fundusz Sołecki** – program małych grantów uruchamianych przez samorządy gminne, a dedykowanych sołectwom. To one same będą decydować, na co przeznaczą te pieniądze. Małe granty będą mogły dofinansować inicjatywy już realizowane w sołectwach.

Będziemy wspierać i promować rolnictwo oraz działalność gospodarczą na obszarach wiejskich, nadal będziemy wdrażać na wsi programy ekologiczne, chroniące dziedzictwo przyrodnicze tych obszarów. Zamierzamy także stworzyć centra e-edukacji i integracji na opolskich wsiach, przeciwdziałając tym samym wykluczeniu cyfrowemu obszarów wiejskich.

Rodzina i seniorzy

W poprzedniej kadencji wyzwaniem dla całego regionu była sytuacja demograficzna w województwie. Dlatego postawiliśmy na program „**Opolskie dla rodziny**”. Rozsądne i mądre inwestowanie w ludzi to najlepsza inwestycja w naszą przyszłość, a ten program jest właśnie takim spojrzeniem w przyszłość. Dziś już ponad półtora miliarda złotych zainwestowaliśmy w rozwój przedsiębiorczości i nowe miejsca pracy, rozwój edukacji (w tym szkolnictwa zawodowego), pomoc rodzicom w opiece żłobkowej i przedszkolnej czy usługi zdrowotne i społeczne dla seniorów. Specjalną opieką objęliśmy ponad **15 tysięcy kobiet w ciąży** i młodych matek, około **9 tysięcy dzieci** jest bezpłatnie szczepionych przeciwko pneumokokom, powstaje niemal **500 nowych miejsc dla dzieci w niepublicznych żłobkach**,

wybudowanych jest **17 domów dla seniorów w różnych miejscowościach**. Zapewniamy kompleksową opiekę **1500 osobom starszym** (m.in. w formie **teleopieki**), w tym niepełnosprawnym, a **130 tysięcy osób** objęliśmy programem zapobiegającym chorobom cywilizacyjnym, a zwłaszcza nadwadze, otyłości i cukrzycy. Te działania będziemy kontynuować. Wierzę, że to wszystko będzie procentować i opolskie będzie postrzegane jak dobry region do życia tutaj i do zakładania rodziny.

Pamiętając o coraz wyższej średniej wieku naszego społeczeństwa, będziemy stwarzać dobre warunki pobytu i opieki nad seniorami. Ale będziemy także wspierać wzbogacanie oferty kulturalnej dla seniorów i wprowadzenie rozwiązań służących ich bezpieczeństwu.

Współpraca to podstawa

Opolskie w ostatnich latach jest nagradzane i chwalone m.in. za skuteczną dystrybucję unijnych pieniędzy. Tajemnica tego sukcesu tkwi w dużej mierze w bliskich relacjach wielu stron – samorządu, szkół, przedsiębiorców, mieszkańców.

W swoich działaniach stawiamy i nadal będziemy stawiać na dialog i współpracę z różnymi środowiskami.

Udało nam się w ostatnich latach rozwinąć współpracę z organizacjami pozarządowymi w regionie. Powołaliśmy do życia regionalne fora młodzieży i seniorów, które dziś są aktywnymi partnerami w wielu naszych działaniach. Będziemy tę współpracę rozszerzać o kolejne środowiska. Uruchomimy program wsparcia dla ochotniczych straży pożarnych, by konsekwentnie wspierać strażaków ochotników, m.in. w zakupie nowego sprzętu. To dobra kontynuacja dotychczasowych działań, w ramach których udało nam się m.in. kupić z regionalnych funduszy unijnych **17 nowoczesnych samochodów strażackich** dla jednostek OSP.

Będziemy działać na rzecz rozwoju organizacji zrzeszających mieszkańców obszarów wiejskich - naszymi partnerami będą m.in. koła gospodyń wiejskich oraz orkiestry dęte, które pokazały swój ogromny potencjał w działaniach Marszałkowskiego Budżetu Obywatelskiego.

Mieszkańcy współdecydują

Marszałkowski Budżet Obywatelski z sukcesem realizujemy już drugi rok. Realizując tę inicjatywę chcemy być dla mieszkańców partnerem, który ma przede wszystkim w słuchać się w głosy i pomysły tych, którzy w tym województwie pracują, tworzą jego przyszłość i teraźniejszość. I jeśli jest możliwość, by mieszkańcy mogli zdecydować o wydaniu pewnej kwoty z budżetu województwa na swoje pomysły, to trzeba było im ją stworzyć.

Pierwsze doświadczenia są bardzo dobre, w tym roku ruszyła już druga edycja budżetu obywatelskiego i znów widać, że mieszkańcy złożyli wiele ciekawych, inspirujących projektów. Co roku mieszkańcy decydują o tym, jak podzielić trzy miliony złotych z budżetu województwa. W dwóch dotychczasowych edycjach Marszałkowskiego Budżetu

Obywatelskiego **223 000 osób** wzięło udział w głosowaniach nad zgłoszonymi projektami – a mogli oni głosować na **217 zgłoszonych zadań**.

Nadal będziemy wspierać taki rozwój aktywności społecznej.

Ale zamierzamy stworzyć także „**Marszałkowski Grant 1000**” – program wsparcia dla organizacji pozarządowych i nieformalnych grup, które chcą się angażować w sprawy publiczne.

Szanowni Państwo,

Przyszły rok to jubileusz 15-lecia członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Naszym zadaniem będzie pokazanie, że przez te 15 lat staliśmy się ogromnym beneficjentem bycia w strukturach unijnych. Świadczą o tym milionowe inwestycje, z których każdy z nas korzysta na co dzień, ale i wiele cennych inicjatyw, w których możemy uczestniczyć. To koronny dowód na to, że miejsce Polski i województwa opolskiego jest właśnie tu, w rodzinie państw europejskich.